

El temps que corre

Naufragi laic, 2

Joan F. Mira

Iaixí, sense arribar tan lluny com els bessons polonesos, l'episcopat italià s'oposa frontalment, i amb èxit, a qualsevol projecte de donar cobertura legal (no conjugal: això no ho plantegen ni els ex-comunistes demòcrates!) a relacions estables de parella diferents del matrimoni clàssic. I l'episcopat espanyol es permet d'insultar i d'ofendre el poder civil, definint com *el Mal* una simple assignatura escolar d'educació ciutadana. L'Església, la Conferència Episcopal, veu la societat espanyola com un terreny ideal per a experimentar (per primera vegada des del final del franquisme) una mena de *protectorat dels valors*, un espai per a l'exercici del seu poder, no pas temporal sinó cultural, ideològic i dogmàtic: *el poble* seria com un ramat sense pastor ni guia, i l'Església torna a pretendre ser l'una cosa i l'altra. En exclusiva, amb l'autoritat superior que s'atribueix ella mateixa. A tot Europa, per una altra banda, la religió va tornant de l'esfera privada al debat públic, un retorn que qüestiona el laïcisme creixent del darrer segle o dels dos darrers segles, i que el cardenal Ratzinger ja havia anunciat quan afirmava que el catolicisme no era tan sols un sentiment privat i personal, sinó "una veritat proclamada en l'àmbit públic, que estableix normes per a la societat i que, en certa mesura, és vinculant també per a l'estat i per als poders d'aquest món." Qui deia això ara és papa, i el pes d'aquest principi serà tan fort com siguin les complicitats que trobe precisament en l'àmbit del poder polític. I part d'aquestes complicitats li arriben no tan sols dels catòlics tradicionals, membres de partits conservadors, sinó d'un tipus nou de subjecte polític, que a Itàlia defineixen com "l'ateu clerical": ciutadans i polítics de pensament conservador o estrictament reaccionari, no creients practicants (com ara Berlusconi mateix, o a Espanya alguns insignes representants del PP), que volen consolidar la dreta ideològica i política amb un *pensament fort* que per ella mateixa no té. I el troben, justament, en el dipòsit tradicional de l'Església. Ignorant, això sí, les parts d'aquest dipòsit que afecten matèries de la clàssica justícia social i aprofitant només aquelles *lleis morals* tradicionals, en tant que fonament d'una identitat col·lectiva (no és casualitat que, a Espanya, la defensa d'aquesta *lei moral* incloga sovint referències explícites a la "unitat de la pàtria"), i d'una societat que tindria *el Bé*, i no *el Mal* com a fonament comú. El mal ja sabem què és, i en un article anterior el recordava jo mateix, al·ludint al *Syllabus* de 1864 (hi hem tornat: a la doctrina del papa Pius IX). El bé, però, mai no s'acaba de definir.

Aquest rebuig del *relativisme* té, en el llenguatge i en el camp de la política, una traducció claríssima: el Parlament, el lloc on es fan les lleis, l'espai de la sobirania, no serà reconegut com a tal, com a poder superior en matèria de normes civils, com a espai on, en virtut de la democràcia, la veritat social és mudable i parcial. Perquè l'autoritat de l'Església ha d'estar, per definició pròpia, sempre per damunt d'aquestes

lleis, d'aquelles lleis, sobretot, que reconeixen drets que el dogma no reconeix. L'Església, fins i tot, recupera la potestat conceptual, la capacitat de definir què és *natural*, què és *humà*, què és *vida humana*, i per tant el poder de definir què és antihumà i antinatural: definicions immutables, absolutes, d'aplicació universal, que afecten des dels preservatius fins a la interrupció de l'embaràs, la família, el matrimoni, l'ensenyament o la investigació mèdica. És humà i natural allò que diuen *ells*: els altres som una mena de monstres, contra natura, inhumans. La gent liberal i d'esquerra (més pròxims entre ells que ells mateixos no s'imaginin) hauria de pensar-hi: o troben una identitat cultural, o perdran els grans desafiaments en aquesta fase de la batalla de les idees, més important que la dels camps polítics de partit. Tal com diu el meu inspirador italià, es tracta de "desafiar la dreta en una autèntica batalla a camp obert, sense l'ajuda pagana de Ponç Pilat". Perquè, com afirma també el mateix autor, "no es pot guanyar una partida en la qual l'esquerra parla d'ella mateixa, mentre la dreta parla de la vida i la mort".

"La gent liberal i d'esquerra (més pròxims entre ells que ells mateixos no s'imaginin) hauria de pensar-hi: o troben una identitat cultural, o perdran els grans desafiaments en aquesta fase de la batalla de les idees, més important que la dels camps polítics de partit. Tal com diu el meu inspirador italià, es tracta de 'desafiar la dreta en una autèntica batalla a camp obert, sense l'ajuda pagana de Ponç Pilat'"